UCHWAŁA NR XXVIII/414/2021
RADY MIASTA USTROŃ

z dnia 29 czerwca 2021 r.

w sprawie: Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń na lata 2021-2027

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz. U z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

Rada Miasta Ustroń uchwala:

§ 1.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń na lata 2021-2027, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ustroń.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Marcin Janik

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/414/2021
Rady Miasta Ustroń
z dnia 29 czerwca 2021 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń na lata 2021-2027

Opracowanie:

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna i zgodność dokumentu 4

Sytuacja demograficzna 10

Rynek pracy 12

Charakterystyka klientów pomocy społecznej 14

Przemoc w rodzinie 18

Piecza zastępcza 19

Wydatki 19

Program działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w Ustroniu w perspektywie roku 2027 21

Wdrażanie 27

Monitoring 27

Ramy finansowe 29

Końcowa ewaluacja strategii 32

Podstawa prawna i zgodność dokumentu

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Zawartość merytoryczna strategii została wypracowana i jest zgodna z następującymi aktami prawnymi:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. roku o samorządzie powiatowym
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007r.
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

Zgodność dokumentu z prawodawstwem UE

Unia Europejska posiada szereg aktów prawnych oraz ustaleń dotyczących polityki społecznej. Ogólne cele polityki wynikają wprost z Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a są nimi:

- wspieranie zatrudnienia,
- lepsze warunki życia i pracy,
- odpowiednia ochrona socjalna,
- dialog pomiędzy kadrą kierowniczą a pracownikami,
- rozwój zasobów kadrowych w celu zapewnienia trwałego i wysokiego poziomu zatrudnienia,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w przeciwdziałaniu problemom społecznym jest Europejski Fundusz Społeczny, a zadania realizowane przez fundusz to przede wszystkim:

- aktywne formy zwalczania bezrobocia,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- promowanie i poprawy kształcenia ustawicznego,
- doskonalenie kadry i rozwoju przedsiębiorczości,
- aktywizacja zawodowej kobiet.

Dodatkowym dokumentem regulującym politykę społeczną UE jest strategia Europa 2020. W prawdzie dokument ma wymiar głównie gospodarczy, nie mniej jednak odnosi do ważnych kwestii społecznych takich jak:

- Zrównoważony rozwój – bardziej efektywne wykorzystanie zasobów w poszanowaniu środowiska naturalnego
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wsparcie i rozwój gospodarek sprzyjających spójności społecznej i terytorialnej.

Narzędziami realizacji celów strategii Europa 2020 są Krajowe Programy Reform oraz wytyczne Komisji Europejskiej, realizowane na wszystkich poziomach – krajowym, regionalnym i lokalnym. Do istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu programów należy zaliczyć:

- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia
- Europejski program walki z ubóstwem

Zgodność z dokumentami planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14.02.2017 w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020. Najistotniejszymi elementami dokumentu w związku z planowaniem działań społecznych jest jeden ze sformułowanych celów szczegółowych:

- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszar spójność społeczna)

W tym kluczowym obszarze zaproponowane działania do roku 2030 to:

- **Skuteczna pomoc społeczna** – usprawnienie funkcjonowania polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa poprzez poprawę potencjału i efektywności instytucji pomocy społecznej.
- **Ekonomia solidarności społecznej** – program wzmocnienia sektora ekonomii społecznej (w szczególności w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym), łączący w sobie założenia programów: Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.
- **Włączeni w edukację** – nowy model kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zmierzający do większej aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych absolwentów szkół i uczelni.
- **Leki 75+** – program zapewniający osobom po ukończeniu 75. roku życia bezpłatny dostęp do wybranych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.
- **Inkubator Innowacji Społecznych** – system identyfikacji i testowania nowych rozwiązań i narzędzi dla eliminacji lub ograniczenia problemów społecznych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. *Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE*[1]. Bezpośrednie odniesienie do polityki społecznej zostało

[1] Za: https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego

zawarte w kierunkach interwencji właściwych dla celu 1 – „Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”

Kierunek interwencji

- 1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska
- 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych

Wszystkie wskazane kierunki interwencji są silnie powiązane z kondycją społeczną danego obszaru i wywierają wymierny wpływ na redukcje negatywnych zjawisk społecznych.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Dnia 31 stycznia 2019 Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej”. W rezultacie obowiązującym aktualnie dokumentem jest Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

Cel długofalowy strategiczny dokumentu brzmi: Ekonomia społeczna i solidarna stanie się istotnym instrumentem aktywnej polityki społecznej, wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego. Dokument podkreśla przede wszystkim znaczenie ekonomii społecznej jako skutecznego narzędzia w walce z wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+ oraz „Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020

Lokalna strategia musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa śląskiego. Na poziomie regionalnym obowiązującymi dokumentami strategicznymi są: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+ oraz Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020.

Główne cele polityki społecznej w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego zostały zawarte w obszarze priorytetowym („B”) – „szanse rozwojowe mieszkańców”, cel operacyjny B.3. „Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców”. Kluczowe kierunki działań obejmują:

- Podnoszenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie rodziny, w tym wspieranie podmiotów oferujących takie usługi.
- Tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych.

- Wdrożenie działań poprawiających warunki startu życiowego i zawodowego osób młodych.
- Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych.
- Rewitalizacja społeczna obszarów o niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz nagromadzonych problemach społecznych.
- Poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla wszystkich, w szczególności dla osób o obniżonej mobilności.
- Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających funkcjonowanie osób starszych.
- Wdrażanie instrumentów wspierających udział mieszkańców w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz rozwój idei governance.
- Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego.
- Zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach związanych z zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa oraz jego charakterystycznych obszarów.

Drugi dokument o zasięgu regionalnym - „Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020” pozwala zaplanować działania województwa z zakresu polityki społecznej w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia takie, jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Śląska, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

W dokumencie wyznaczono następujące cele strategiczne:

- wzmocnienie polityki prorodzinnej,
- wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych,
- wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych,
- wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

Należy przyjąć, że realizacja celów strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w niniejszym dokumencie.

Strategia Rozwoju Gminy Ustroń 2020

Strategia Rozwoju Gminy Ustroń 2020 jest obowiązującym dokumentem planistycznym. Podstawowymi instrumentami wdrażania strategii rozwoju miasta są spójne z nią dziedzinowe programy rozwoju oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF). Jako priorytety zakładających realizację celu głównego zdefiniowanego m.in.:

Infrastruktura publiczna - Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjuszom, turystom i inwestorom.

Kapitał społeczny - Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjuszom, turystom i inwestorom.

Wśród założonych działań do powyższych celów strategicznych zdefiniowano takie obszary, jak m.in.

Rozwój infrastruktury kulturowej, edukacyjnej, społecznej m.in. :

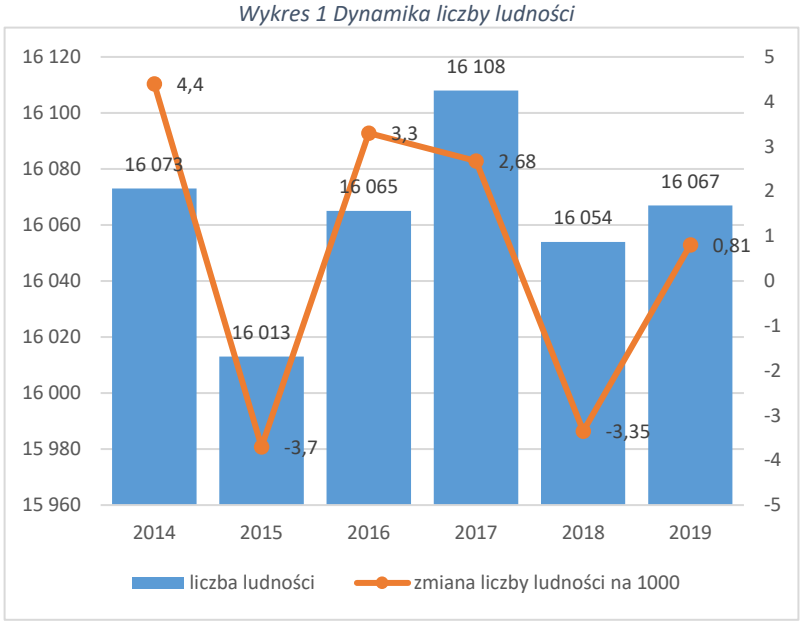
- Modernizacja i doposażenie przedszkoli i żłobka (obejmuje kompleksowe i systematyczne działania w ramach placówek: Żłobek Miejski, przedszkola nr 1, 2, 4, 5, 6, 7),
- Rozwój zaplecza Miejskiego Domu Spokojnej Starości,
- Rozwój bazy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Zwiększenie efektywności usług publicznych oraz wykorzystanie nowych form działań pomocowych m.in.:
    - Systematyczne działania na rzecz rozwoju budownictwa komunalnego (społecznego i socjalnego), w tym w zakresie udostępniania nowych zasobów mieszkaniowych oraz zapewniania standardów w ramach istniejących obiektów i mieszkań,
    - Realizacja nowoczesnych, alternatywnych form pracy socjalnej (np. streetworking, innowacyjne formy aktywizacji osób niepełnosprawnych, projekty międzynarodowe realizowane np. we współpracy z organizacjami z miast partnerskich, wykorzystanie nowego podejścia w ramach tzw. rewitalizacji),
    - Realizacja projektów edukacyjnych adresowanych do osób starszych (50+) – m.in. zajęcia językowe, komputerowe – realizacja projektów również w dzielnicach peryferyjnych.

Sytuacja demograficzna

Pogłębiona analiza kondycji demograficznej miasta Ustroń wydaje się kluczowa z punktu widzenia planowania działań w obszarze pomocy społecznej. Zmiany demograficzne, bowiem determinują specyfikę grup potencjalnych beneficjentów pomocy udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu.

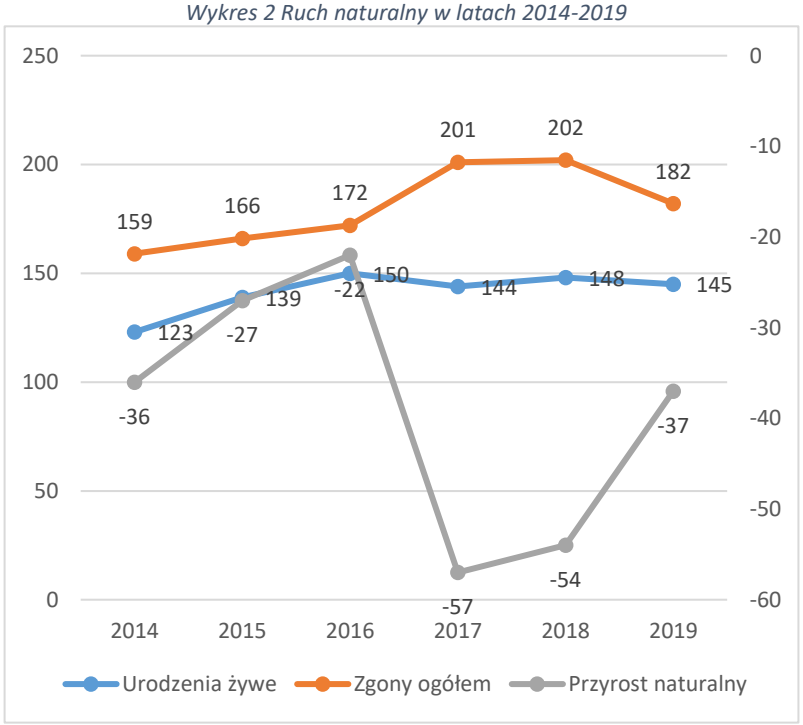
W zakresie liczby ludności w ostatnich 6 latach zauważa się niewielkie wahania- ogólny spadek liczby mieszkańców Ustronia wyniósł niespełna 4% natomiast w liczbach bezwzględnych ubyło zaledwie 6 mieszkańców.

Wykres 1 Dynamika liczby ludności

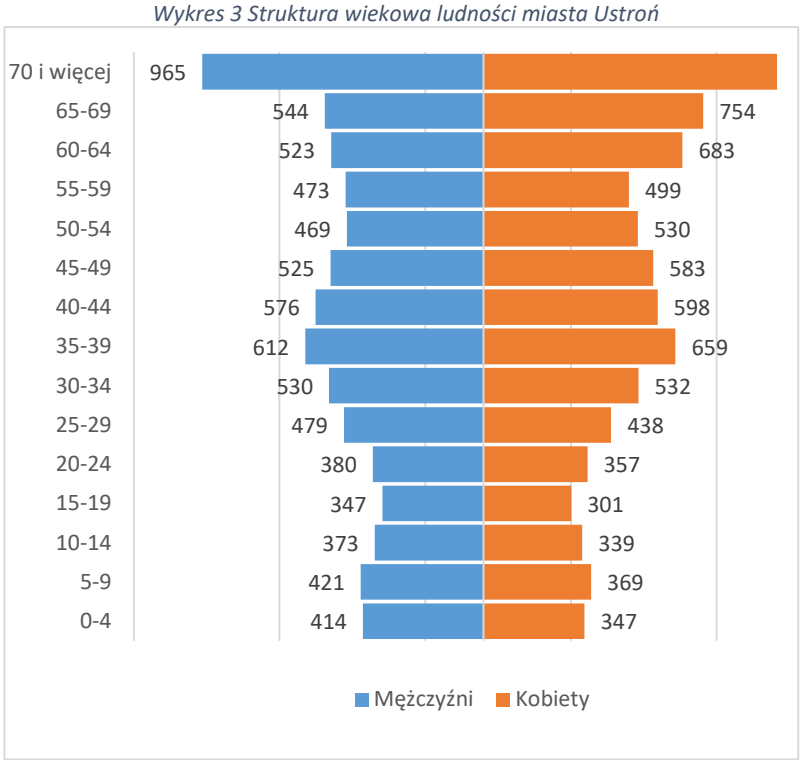
Wahania liczby ludności są pochodną między innymi dynamiki ruchu naturalnego. Zwraca się uwagę, że w całym badanym czasookresie liczba zgonów przewyższała liczbę narodzin, co w konsekwencji przyniosło ujemny przyrost naturalny. Najwyższą liczbę zgonów oraz najniższy przyrost naturalny odnotowano w 2017 roku. Warto także dodać, że o ile liczba urodzeń żywych pozostaje na względnie stałym poziomie (różnica między najwyższą i najniższą wartością wynosi 27) to w przypadku liczby zgonów wzrost jest bardziej znaczący – różnica pomiędzy skrajnymi wartościami to 43.

Wykres 2 Ruch naturalny w latach 2014-2019

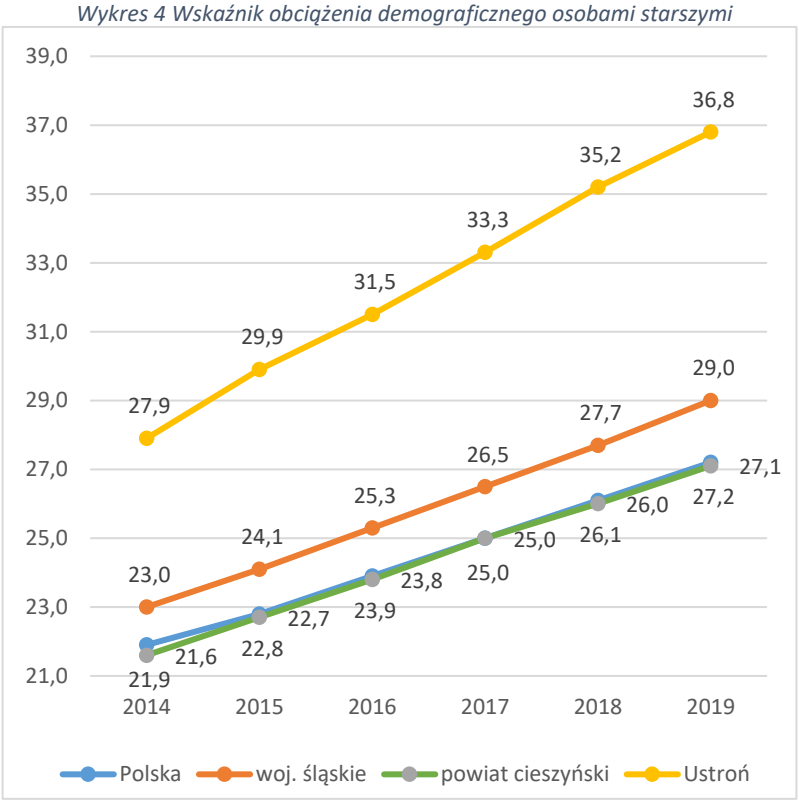
Wzrastająca liczba zgonów oraz malejący przyrost naturalny jest konsekwencją struktury wiekowej lokalnej społeczności. Najliczniejszą grupą wiekową są osoby powyżej 70 roku życia, a ich łączna liczba wynosi 2 412 osób stanowiąc tym samym ponad 15% ogólnej liczby mieszkańców miasta Ustroń. Kształt zaprezentowanej poniżej piramidy wieku obrazuje cechy populacji regresywnej lub zastojowej wskazując na przewagę liczbową osób starszych nad młodymi.

Wykres 3 Struktura wiekowa ludności miasta Ustroń

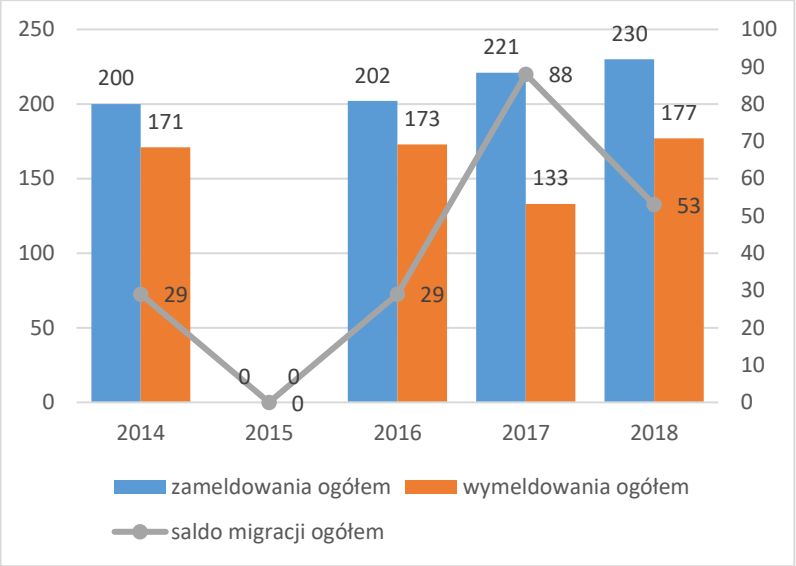
Potwierdzeniem tezy o starzeniu się społeczności lokalnej jest wartość współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi (old-age dependency ratio), pokazuje on stosunek liczby osób w wieku 65 lat i starszych do liczby osób w wieku produkcyjnym (od 15 do 64 lat). W przypadku Ustronia wartość wskaźnika jest znacznie wyższa niż w powiecie czy województwie. Niekorzystne jest także tempo wzrostu wartości współczynnika – w przypadku Polski czy powiatu cieszyńskiego w badanym czasookresie wzrósł on o około 5,5 punktu natomiast w Ustroniu wzrost w tym samym czasie wyniósł blisko 9 punktów.

Wykres 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi

Na strukturę ludności oraz kondycję demograficzną mają również wpływ ruchy migracyjne. Na wykresie zaprezentowano saldo migracji ogółem, czyli różnicę pomiędzy zameldowaniami i wymeldowaniami. Z przedstawionych danych wynika wprost, że w latach 2014-2019 wskaźnik przyjmował wartości dodatnie a więc więcej ludzi meldowało się w Ustroniu niż z niego wymeldowywało, co świadczy o znacznej atrakcyjności osiedleńczej miasta.

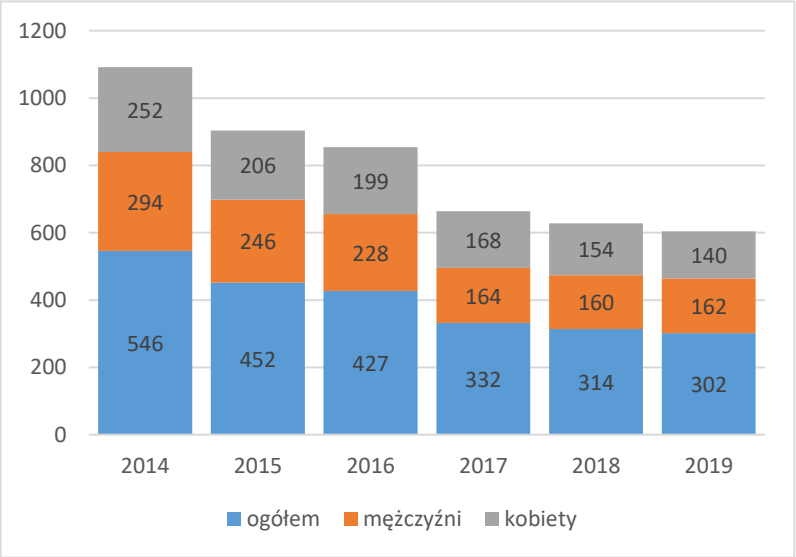
Wykres 5 Ruch migracyjny w latach 2014-2019

Rynek pracy

Podobnie jak w całej Polsce, w Ustroniu liczba osób bezrobotnych w latach 2014-2019 regularnie spadała. W analizowanym czasie spadek ten dla ogólnej liczby bezrobotnych wyniósł -44%. Co więcej za wyjątkiem roku 2017 problem bezrobocia w Ustroniu dotykał częściej mężczyzn aniżeli kobiet.

Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Ustroń w latach 2014-2019

Osobami, które są szczególnie narażone na występowanie problemów społecznych są osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczają się między innymi do nich osoby długotrwale bezrobotne. W 2019 w powiecie cieszyńskim ponad 46% ogólnej liczby bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, rok wcześniej było to 42% natomiast w roku 2017, 25%.

Tabela 1 Liczba osób bezrobotnych oraz odsetek osób długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w 2019 roku

	powiat cieszyński	województwo śląskie	Polska
osoby bezrobotne ogółem	3 073	66 508	868 169
odsetek osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	15,20%	16,12%	16,44%
odsetek osób długotrwale bezrobotnych	46,37%	43,63%	49,9%

W następnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Ustroniu.

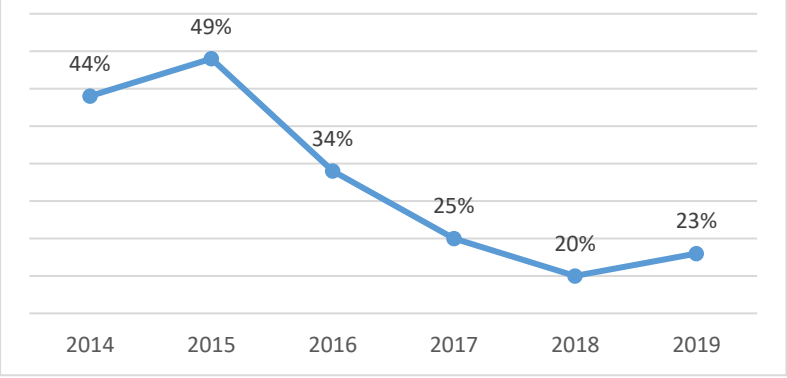
Tabela 2 Udział [%] osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie bezrobotnych ogółem - Ustroń

	udział osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie bezrobotnych ogółem								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie bezrobotnych	88%	88%	89%	82%	82%	83%	85%	82%	81%
do 30 roku życia	0%	0%	0%	24%	24%	28%	24%	19%	19%
do 25 roku życia	17%	17%	15%	11%	11%	14%	9%	10%	9%
długotrwale bezrobotni	40%	42%	44%	45%	45%	45%	53%	48%	49%
pow. 50 roku życia	27%	29%	29%	36%	36%	33%	30%	31%	32%
niepełnosprawni	7%	7%	7%	7%	7%	7%	7%	5%	5%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	0%	0%	0%	12%	12%	15%	22%	19%	16%

Najliczniejsza grupa osób to osoby długotrwale bezrobotne, a ich odsetek w latach 2011-2019 waha się od 40% do 53%. Drugą grupą, co do liczności są osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, a w trzeciej kolejności do 30 roku życia. Wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz po 50 roku życia w znacznej mierze wynika ze struktury demograficznej ludności Ustronia. Osoby po 50 roku życia w razie utraty pracy częściej mają trudności w przekwalifikowaniu się i podjęcia nowych obowiązków zawodowych.

Mimo gwałtownie wzrastającej liczby osób długotrwale bezrobotnych w latach 2015-2019 obserwuje się znaczny spadek liczby osób, które ze względu na bezrobocie stają się klientami MOPS. We wspomnianym czasookresie spadek te wyniósł 26%.

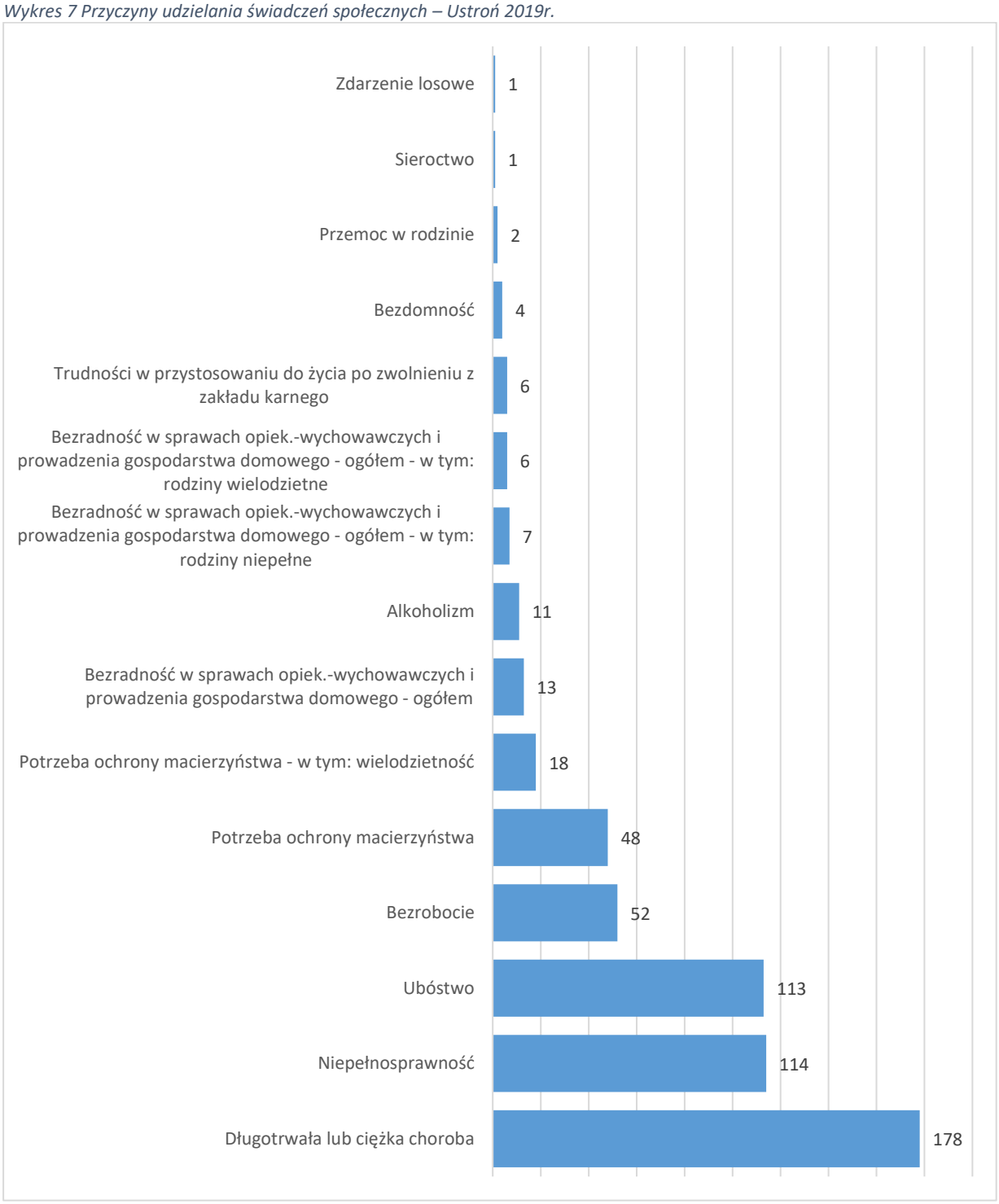
Wykres 7 Odsetek klientów MOPS otrzymujących wsparcie ze względu na bezrobocie

Charakterystyka klientów pomocy społecznej

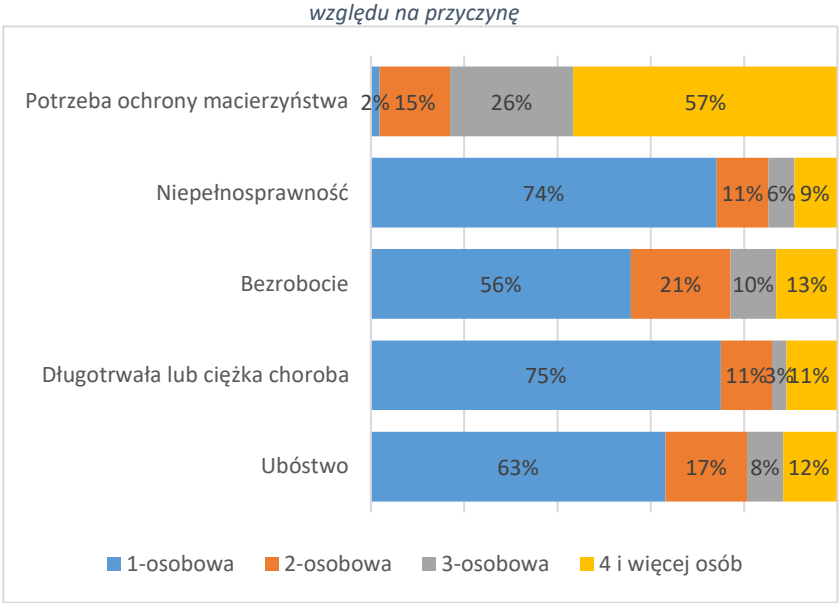
W Ustroniu najwięcej osób otrzymało wsparcie pomocy społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę. Wydaje się, że taki stan rzeczy ściśle powiązany jest z kondycją demograficzną obszaru (najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby powyżej 70 roku życia). W drugiej kolejności przyczyną udzielania świadczeń była niepełnosprawność oraz ubóstwo.

Wykres 7 Przyczyny udzielania świadczeń społecznych – Ustroń 2019r.

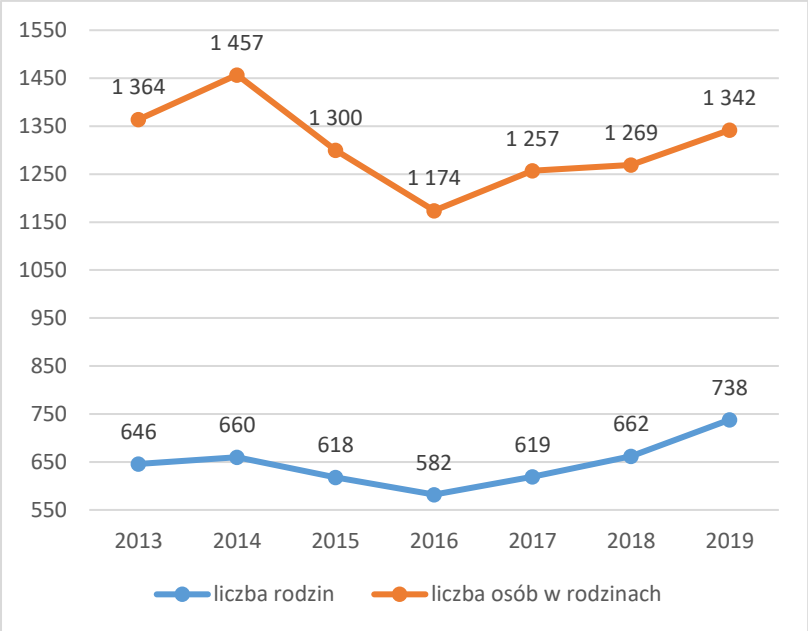
Ze względu na wielkość gospodarstwa domowego problemami społecznymi najczęściej dotknięte były osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe. Wyjątek stanowiła grupa klientów objętych wsparciem ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa – w tym przypadku były to osoby zamieszkujące gospodarstwa domowe z co najmniej dodatkowymi trzema osobami.

Wykres 8 Odsetek rodzin wśród ogólnej liczby rodzin wspieranych przez MOPS ze względu na przyczynę

Pod względem liczby osób i gospodarstw domowych wspieranych przez MOPS po spadku liczby osób dotkniętych problemami społecznymi w latach 2013-2016 odnotowuje się ponowny niewielki wzrost ich liczby. W przypadku rodzin będących klientami spadek liczby rodzin w latach 2013-2016 wyniósł około 9% natomiast wzrost liczby rodzin w latach 2016-2019 wyniósł 34%. Przeciętny wzrost porównując lata 2013 i 2019 wyniósł 21%.

Wykres 10 Liczba rodzin i osób w rodzinach wspieranych przez MOPS w Ustroniu

Porównując przeciętną liczbę rodzin będących klientami MOPS z tym samym wskaźnikiem w powiecie i województwie zauważa się, że liczba rodzin wspieranych instytucjonalnie w powiecie i województwie była wyższa do 2017 jednak utrzymała tendencję spadkową, natomiast w Ustroniu liczba rodzin objętych wsparciem pozostała na względnie stałym poziomie, przede wszystkim w latach 2017-2019.

Wykres 11 Przeciętna liczba rodzin wspieranych przez MOPS – porównanie

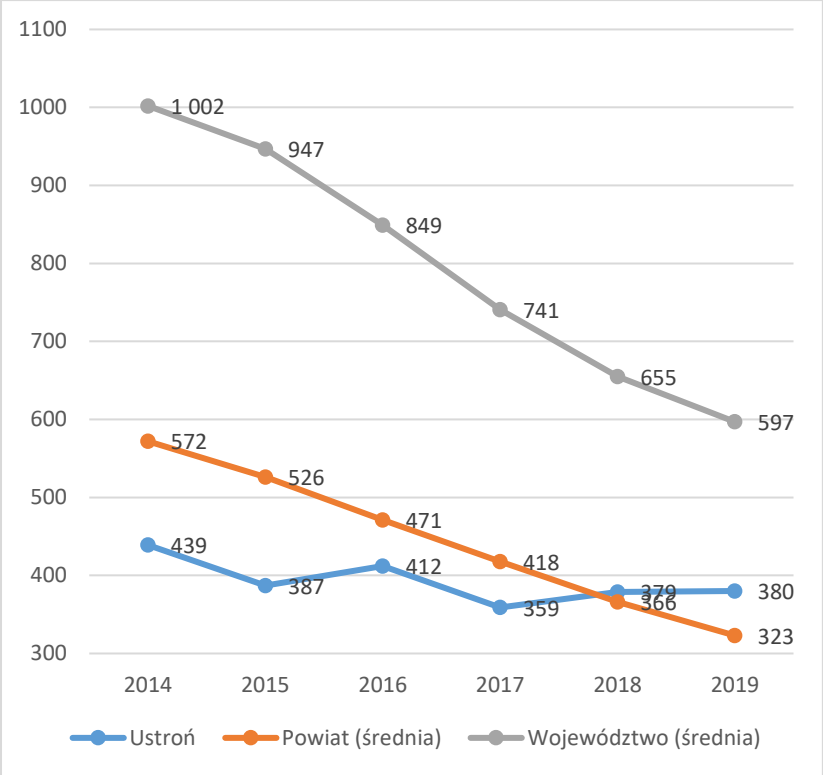

Tabela 3 Odsetek osób długotrwale będących klientami MOPS

	2018	2019	prognoza
osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie ogółem	379	380	390
osoby długotrwale korzystające	186	190	190
osoby długotrwale korzystające [%]	49%	50%	49%

Pod względem okresu korzystania ze świadczeń pomocy społecznej połowa klientów ustrońskiego MOPS to osoby długotrwale korzystające ze wsparcia a ich liczba podlega nieznacznym wahaniom.

Ze względu na postępujące starzenie się społeczności lokalnej oraz możliwy wzrost liczby osób starszych na terenie Ustronia warto poddać analizie świadczenia opiekuńcze, świadczone na rzecz osób niesamodzielnych. W tabeli poniżej uwagę zawraca znaczny przyrost osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Ustawodawca wskazał, iż świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

1) matce albo ojcu,
2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności– jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy

zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od dnia 1 stycznia 2020 kwota świadczenia wynosi 1830 zł. Na terenie Ustronia liczba osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia w latach 2014-2019 wzrosła o ponad połowę.

Drugim świadczeniem, którego pobieranie wykazywało największy wzrost jest specjalny zasiłek opiekuńczy. Przysługuje on osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Od 1 listopada 2018 roku kwota świadczenia wynosi 620 zł miesięcznie. **W Ustroniu liczba osób pobierających to świadczenie, w latach 2014-2019 wzrosła czterokrotnie.**

Tabela 4 Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia opiekuńcze	2014	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika 2014-2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	3 436	3 404	3 280	3 284	3 283	3 218	-6,34%
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	816	808	786	860	902	904	10,78%
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 452	1 425	1 339	1 251	1 210	1 237	-14,81%
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	152	133	107	123	102	73	-51,97%
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	1 016	1 038	1 048	1 050	1 069	1 004	-1,18%
Świadczenie pielęgnacyjne	310	342	335	379	429	478	54,19%
Specjalny zasiłek opiekuńczy	14	12	55	58	44	70	400,00%
Świadczenia opiekuńcze ogółem - zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	3 760	3 758	3 670	3 721	3 756	3 766	0,16%

Dla rodzin, które borykają się z problemami natury socjalnej zamieszkujących Ustroń MOPS gwarantuje pomoc asystenta rodziny. *Zadaniem asystenta rodziny jest przede wszystkim udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Oznacza to pomoc bardzo wszechstronną – od pomocy w codziennych obowiązkach domowych - uczeniu racjonalnego gospodarowania, żywienia, sprzątania itp. do pomocy przy poszukiwaniu zatrudnienia, załatwianiu spraw urzędowych. Asystent rodziny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane. Najczęściej praca z rodziną zaczyna się od rozwiązywania jej problemów socjalnych.* Przedstawiony poniżej w tabeli intensywny wzrost rodzin objętych wsparciem (+280%) asystenta może świadczyć o rosnącym zapotrzebowaniu na tego typu usługi.

Tabela 5 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latrach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika 2014-2019
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1	1	0%
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	5	7	6	9	10	19	280%

Przemoc w rodzinie

Podstawową procedurą związaną ze zjawiskiem przemocy w rodzinie jest „Niebieska karta”. Wszczęcie procedury związane jest z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie i następuje w wyniku działań podejmowanych przez przedstawicieli policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia lub gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Analizując poniższe dane, należy stwierdzić, że w latach 2016-2019 liczba rozpoczętych procedur zdecydowanie spadła, zmniejszyła się także liczba dorosłych sprawców oraz ofiar. Co więcej, wydaje się także, że skala przemocy w rodzinie na terenie Ustronia ma raczej charakter marginalny, mając na uwadze, iż miasto liczy ponad 16 000 mieszkańców.

Tabela 6 Zjawisko przemocy – procedura niebieskiej karty

	2016	2017	2018	2019	dynamika 2016-2019
liczba niebieskich kart "A" które wypłynęły w danym roku	21	11	15	7	-67%
liczba zakończonych procedur niebieska karta	17	11	14	5	-71%
liczba dorosłych sprawców	20	11	15	10	-50%
liczba ofiar	21	12	17	11	-48%

Piecza zastępcza

Piecza zastępcza jest jednym z mechanizmów systemu na rzecz pomocy dziecku i jego rodzinie. Zapewnia opiekę nad dziećmi, dla których właściwa rodzina nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej opieki i wychowania. Ma ona charakter czasowy i jest sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej – rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Liczba dzieci objętych pieczą zastępczą w Ustroniu w latach 2016-2019 podlegała nieznacznym wahaniom i porównując rok 2016 do roku 2019 spadła o 7%.

Tabela 7 Piecza zastępcza – Ustroń 2016-2019

	2016	2017	2018	2019	dynamika 2016-2019
liczba dzieci objętych pieczą zastępczą	30	21	26	28	-7%
liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą	6	3	3	6	0%
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na koniec roku kalendarzowego	23	25	28	29	26%

Wydatki

W tabeli poniżej przedstawiono najważniejsze kategorie wydatków związane z pomocą społeczną w Ustroniu. Ogólna kwota wydatków MOPS w badanym czasookresie wzrosła o 57%. Najwyższe środki w 2019 roku zostały przeznaczone na program (500+) ze względu na jego powszechność. Spadki wydatków odnotowano w przypadku funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym.

Tabela 8 Główne wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu

	2016	2017	2018	2019	dynamika 2016-2019
świadczenia z pomocy społecznej w ramach zadań własnych	1 052 141,00	1 099 043,00	1 136 362,00	1 137 274,00	8%
świadczenia z tytułu realizacji świadczeń rodzinnych w ramach zadań zleconych	2 754 835,00	2 949 366,00	3 125 635,00	3 273 149,00	19%
świadczenia z tytułu funduszu alimentacyjnego w ramach zadań zleconych	500 543,00	453 320,00	364 000,00	341 700,00	-32%
realizacja Pieczy Zastępczej w ramach zadań własnych	214 626,00	236 941,00	306 868,00	378 266,00	76%
świadczenia wychowawcze (500+)	6 286 995,00	8 727 888,00	8 305 745,00	11 673 354,00	86%
pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	0,00	0,00	9 523,00	5 217,00	-45%

świadczenie „Dobry start” (300+)	0,00	0,00	495 750,00	515 100,00	4%
budżet MOPS ogółem - wykonanie	11 996 153,00	14 632 804,00	15 046 419,00	18 776 225,00	57%

Źródła danych:

opracowanie własne na podstawie

- danych GUS BDL,
- opracowania: „Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok”, Ustroń,
- Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu za lata 2016-2019,
- danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie.

Program działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w Ustroniu w perspektywie roku 2027

Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę społeczno-gospodarczą Miasta Ustronia oraz biorąc pod uwagę wnioski płynące z bilansu strategicznego, prognoz dotyczących problemów społecznych oraz postulatów artykułowanych na etapie konsultacji społecznych zdefiniowano koncepcję strategiczną ukierunkowaną na rozwiązywanie problemów społecznych zidentyfikowanych w mieście. Na podstawie analiz i badań społecznych zdefiniowano przedmiotową misję:

Zdefiniowana powyżej misja ma urzeczywistnić zaproponowane rozwiązania, wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami, jak również ma służyć eliminacji identyfikowanych negatywnych zjawisk społecznych.

Komplementarna względem misji jest wizja zmiany w perspektywie 2027 roku w obszarze spraw społecznych. Osiągniecie wizji jest możliwe w oparciu o efektywne wdrażanie zaplanowanych działań. Na poniższej grafice zaprezentowano wizję, której urzeczywistnienie jest uzależnione od ścisłej współpracy wszystkich środowisk skoncentrowanych na działaniach w sferze społecznej.

Ustroń miastem z dobrą dostępnością
do wysokiej jakości usług społecznych oraz sprzyjającymi warunkami do wzmacniania lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego.

Ustroń intensyfikuje współpracę i partnerstwa z organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną w celu wspólnego rozwiązywania problemów społecznych.

Misja i wizja określają najważniejsze założenia rozwojowe miasta, wyznaczając tym samym kluczowe obszary, w jakich koncentrować ma się interwencja w okresie do roku 2027 w obrębie szeroko rozumianej polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działalność w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, na jej podstawie można nakreślić cele przyświecające tej instytucji w wymiarze ogólnym, ale przede wszystkim lokalnym – koncentrującym się na uwarunkowaniach i realiach Ustronia. Warto zwrócić uwagę, po pierwsze, na konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, po drugie, na doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem lokalnym. Kolejnym czynnikiem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawania takim sytuacjom.

W odniesieniu do zawartości misji określono hasłowo kluczowe obszary planowania strategicznego, które w dalszej części opracowania zostaną doprecyzowane w formie katalogu zadań przewidzianych do realizacji.

W dalszej części rozdziału zostaną przedstawione cele strategiczne oraz dedykowane im zadania zapisane w formie celów operacyjnych. Każdy z wyodrębnionych celów strategicznych znajduje swoje źródło w powyższych obszarach – domenach planowania strategicznego.

Pierwszy z celów strategicznych jest dedykowany rodzinie, rozumianej jako najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży wpłynie korzystnie na jakość życia w mieście oraz dobrostan wszystkich mieszkańców. Tym samym interwencja w tym kontekście będzie miała charakter prorodzinny, korzystnie korelujący m.in. z integracją społeczności lokalnej.

1. Rozwijanie systemu wspierania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży

1.1	Zapewnienie do poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego oraz specjalistów pracujących z rodziną
1.2	Zapewnienie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia rzeczowego oraz finansowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa
1.3	Wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
1.4	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie
1.5	Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie
1.6	Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin
1.7	Działania na rzecz zapewnienie mieszkań chronionych osobom wychodzącym z pieczy zastępczej

Drugi cel strategiczny ogniskuje się wokół potrzeby aktywnego włączania społecznego osób marginalizowanych, jak również na wsparciu grup jednostek znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Przedmiot interwencji ogniskuje się w obrębie kwestii związanych z niwelowaniem ubóstwa oraz ograniczaniem eskalacji zjawisk o charakterze patologicznym i dysfunkcyjnym.

2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie grup marginalizowanych

2.1	Prowadzenie systematycznych działań na rzecz ograniczenia zjawiska bezdomności
2.2	Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych
2.3	Zapewnienie funkcjonowania systemu wsparcia dla osób nadużywających alkoholu oraz uzależnionych od środków psychoaktywnych
2.4	Wspieranie inicjatyw związanych z reintegracją społeczną i zawodową

Profilaktyka i działania ukierunkowane na wzrost świadomości na temat funkcjonowania zagrożeń społecznych wynika z misji stojącej przed ustrońskim MOPS-em i partnerami społecznymi działającymi w obszarze pomocy społecznej. Działania wpisujące się w trzeci cel strategiczny powinny w większości podlegać outsourcingowi i być realizowane przez prężny sektor ustrońskich organizacji społecznych.

3. Zintegrowane działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze

3.1	Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych dla dzieci i młodzieży
3.2	Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego
3.3	Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka
3.4	Działania na rzecz wzajemnego poszanowania, realizacja kampanii na rzecz przeciwdziałania cyberprzemocy

Infrastruktura to obszar istotny głównie ze względu na ograniczone zasoby lokalnych instytucji pomocowych. Problemem jest niedostateczny poziom rozwoju mieszkalnictwa m.in. socjalnego i komunalnego. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na potrzeby lokalowe Miejskiego Domu Spokojnej Starości, które zgodnie z prognozami będą wzrastały m.in. ze względu na starzenie się społeczeństwa oraz osłabienie modelu rodziny wielopokoleniowej.

4. Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej do istniejących potrzeb

4.1	Poszerzenie bazy lokalowej dla miejskich instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem MOPS i MDSS
4.2	Działania na rzecz zwiększanie zasobu mieszkaniowego, w tym mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych
4.3	Modernizacja obiektów i infrastruktury MOPS i MDSS w Ustroniu
4.4	Doposażenie i wsparcie instytucji pomocowych w nowoczesną infrastrukturę niezbędną w profesjonalnym świadczeniu usług społecznych

Wspomniane powyżej zjawisko starzenia się społeczeństwa jest istotną dominantą procesów demograficznych obserwowanych w Ustroniu. Liczba seniorów wymagających wsparcia, jak również tych pozbawionych opieki ze względu na brak kontaktu z rodziną (powszechność migracji zarobkowych), wpływa na wzrost zainteresowania i zapotrzebowania na ofertę usług senioralnych. Wtym kontekście warto zwrócić uwagę na konieczność współpracy z podmiotami prywatnymi funkcjonującymi w obrębie tzw. srebrnej gospodarki, która staje się co raz widoczniejsza na rynku lokalnym.

5. Budowa zintegrowanego systemu opieki senioralnej

5.1	Wspieranie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych
5.2	Poszerzanie świadczonych usług opiekuńczych dla seniorów
5.3	Współpraca między osobami zaangażowanymi w pomoc na rzecz osób starszych – wymiana dobrych doświadczeń

Wdrażanie

Koordynatorem działań w zakresie wdrażania strategii, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu. Przez koordynację rozumieć należy nadzorowanie, uzgadnianie, porządkowanie wszelkich działań związanych z wdrażaniem strategii. Za osiągniecie wskazanych celów i zadań będą odpowiedzialne wskazane instytucje i organizacje przy współpracy i koordynacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu. Strategia wdrażana będzie w oparciu o istniejący system prawny. Jednakże zmiany polityczne, ekonomiczne i społeczne naszego kraju mogą stworzyć okoliczności, które utrudnią realizację zadań wynikających ze strategii. Szczególne zagrożenie stanowić mogą:

- niedostateczne nakłady finansowe,
- zmiany w ustawodawstwie,
- słabnący wzrost gospodarczy,
- brak zainteresowania współpracą ze strony organizacji i instytucji,
- niedobór odpowiednio przygotowanej kadry,
- braki lokalowe.

Monitoring

Monitorowanie strategii będzie polegać na analizie danych jakościowych i ilościowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Za monitoring odpowiedzialne będą podmioty wskazane, jako realizatorzy zadań, a podmiotem koordynującym monitoring Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu.

Rozpoczynając od roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu będzie publikował sprawozdanie z realizacji działań na rzecz realizacji strategii za rok poprzedni. Sprawozdanie winno odzwierciedlać poziom realizacji celów i zadań wyznaczonych w strategii a także wskazywać na zaawansowanie realizacji wskaźników zamieszonych w poniższej tabeli.

Tabela 9 Wskaźniki monitoringu

l.p	cel	nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020)	wartość docelowa - tendencja
1	Rozwijanie systemu wspierania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	9	spadek
2	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wsparcie grup marginalizowanych	Odsetek osób długotrwale korzystających ze świadczeń pieniężnych MOPS	103	spadek
3	Zintegrowane działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze	Liczba działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży	0	wzrost
4	Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej do istniejących potrzeb	Liczba zmodernizowanych obiektów i infrastruktury MOPS	0	wzrost
		Liczba nowych mieszkań oddana do użytku		
5	Budowa zintegrowanego systemu opieki senioralnej	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	163	wzrost

Ramy finansowe

Realizacja celów i działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych wymaga finansowania. Obecna sytuacja finansów publicznych w związku z trwającym stanem pandemii COVID-19 utrudnia określenie konkretnych założeń budżetowych na najbliższe lata realizacji Strategii tj. 2021-2027. Niniejsza Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

Do podstawowych źródeł finansowania Strategii zalicza się:

- budżet Miasta Ustroń,
- budżet Powiatu Cieszyńskiego,
- budżet Samorządu Województwa,
- środki Funduszu Pracy,
- środki z budżetu Państwa w tym m.in.:
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- „Resortowy Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”,
- Fundusze Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”,
- Środki Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki w ramach innych zagranicznych instrumentów finansowych,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, które niejednokrotnie mają szersze możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe.

Poniżej znajduje się szacunkowe określenie wysokości środków zaplanowanych na poszczególne cele oraz określenie tempa wzrostu wysokości środków wydawanych przez cały okres realizacji Strategii. Dokładne określenie kwot przeznaczanych na konkretne działania jest trudne ze względu na dynamiczne zmiany demograficzne, społeczne, gospodarcze i polityczne. Dokonując szacunku ram finansowych oparto się na danych źródłowych Miasta Ustroń – Uchwale Rady Miasta XXIII/331/2020

z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie uchwały budżetowej Miasta Ustroń na rok 2021. Ramy finansowe sporządzono z podziałem na działy finansowe uwzględniając wydatki budżetu Miasta Ustroń na działania poświęcone rozwiązywaniu problemów społecznych wynikających z realizacji niniejszej Strategii. W obliczeniach szacunku dla lat 2022-2027 wzięto pod uwagę proporcję wzrostu budżetu na poziomie 2,5% (tempo wzrostu inflacji i budżetu realizacji założeń niniejszej Strategii). W ramach finansowych zabezpieczono środki na realizację dodatkowych zadań wynikających z niniejszej Strategii.

Tabela 10 Szacunkowe koszty realizacji Strategii

l.p	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2026
RAZEM Dział 851- ochrona zdrowia	1 663 289,00	1 704 871,23	1 747 493,01	1 791 180,33	1 835 959,84	1 881 858,84	1 928 905,31
RAZEM Dział 852- pomoc społeczna	5 821 638,00	5 967 178,95	6 116 358,42	6 269 267,38	6 425 999,07	6 586 649,05	6 751 315,27
RAZEM Dział 854- edukacyjna opieka wychowawcza	955 097,00	978 974,43	1 003 448,79	1 028 535,01	1 054 248,38	1 080 604,59	1 107 619,70
RAZEM Dział 855- rodzina	22 297 629,00	22 855 069,73	23 426 446,47	24 012 107,63	24 612 410,32	25 227 720,58	25 858 413,59
Razem budżet związany z rozwiązywaniem problemów społecznych	30 737 653,00	31 506 094,33	32 293 746,68	33 101 090,35	33 928 617,61	34 776 833,05	35 646 253,88

Podkreśla się, że założony budżet dotyczy realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Ustroń na lata 2021-2027, a nie jest budżetem tylko i wyłącznie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Co więcej prognozowany budżet może wymagać aktualizacji i ulec zmianie, co jest uwarunkowane zmienną sytuacją społeczną, gospodarczą i ekonomiczną.

Końcowa ewaluacja strategii

Raport z ewaluacji końcowej posłuży samorządowi Ustronia do oceny poziomu skuteczności rozwiazywania problemów społecznych oraz odzwierciedlać będzie aktualną sytuację społeczną. Raport powinien opierać o mierzalne i obserwowalne – przede wszystkim ilościowe zmienne, które zostały wykorzystane przy formułowaniu celów strategicznych.

Ewaluacja końcowa powinna umożliwić ocenę, w jakim stopniu założone cele strategiczne i działania były dobrze zaplanowane i na ile efektywnie były realizowane.